

† CASIAN

*din darul lui Dumnezeu, Arhiepiscop al Dunării de Jos,
har, pace, sănătate, milă și iubire de tot semenul nostru,
de aproape și de departe,
cu prilejul Praznicului Nașterii Domnului,
iar de la smerenia noastră prețuire
și arhierească binecuvântare.*

*Iubiți părinți sufletești,
Frați creștini și creștine,*

An de an, deși ne aflăm la un sfârșit de timp calendaristic al celor douăsprezece luni în data de 25 decembrie sărbătorim creștinește un început spiritual luminos, datorită nașterii mai presus de fire a Fiului lui Dumnezeu.

„Cel fără de-nceput”¹ și fără de timp, mai presus de cele văzute de oameni, începe, la noi pe pământ și cu noi o viață nouă și minunată. Rămâne „Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat”² și devine om adevărat, „prunc dumnezeiesc”³, născut din „Fecioara Maria și de la Duhul Sfânt”⁴ în peștera din Betleem, „cum au spus prorocii”⁵. Cerurile se deschid și îngerii cântă: „*Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu și pe pământ pace, între oameni bunăvoire*” (Luca II, 14). Steaua minunată de pe cer călăuzește, în noaptea întunecoasă, printr-o lumină nevăzută până atunci, atât pe păstorii din câmpia Betleemului, cât și pe învățații magi din Persida. Toți se grăbesc înspre locul unde s-a petrecut minunea cea mare, Întroparea Domnului: „*Și, iată, îngerul Domnului a stat lângă ei și slava Domnului a strălucit împrejurul lor și ei s-au înfricoșat cu frică mare. Dar îngerul le-a zis: «Nu vă temeți! Căci, iată, vă*

---

1. Colind.

2. Crezul (Simbolul de Credință), articolul 2.

3. Colind.

4. Crezul (Simbolul de Credință), articolul 3.

5. Colind.

binevestesc vouă bucurie mare, care va fi peste tot poporul. Că vi S-a născut azi Mântuitor, Care este Hristos Domnul, în cetatea lui David. Și acesta va fi semnul: veți găsi un Prunc înfășat, culcat în iesle»“ (Luca II, 9-12).

Acestea sunt o parte din relatările Sfinților Evangheliști despre „**vestea minunată**“⁶ și mărturiile celor dintâi închinători ai „**Pruncului Sfânt, dumnezeiesc**“⁷, în „**ieslea din Betleem**“⁸.

Cu toate că au trecut de atunci mai bine de două mii de ani, pentru noi, creștinii, evenimentul are o puternică înrăurire sufletească și o mare legătură peste timp cu Mântuitorul, deodată „**Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat**“⁹ și Prunc sfânt „**mititel și-nfășeșel, în scutec de bumbăcel**“¹⁰.

Locul unde a coborât Domnul – în Peștera din Betleem – se apropie spiritual de noi, purtând-o aievea pe Maica Domnului cu Fiul dumnezeiesc pe brațe, la „ușa“ caselor noastre, la „fereastra“ sufletelor noastre și în „cămara“ inimilor noastre.

Betleemul este „**colo jos**“¹¹, atât pe ulițele satelor, cât și printre blocurile orașelor, parcă transfigurate, împodobite, luminate și pregătite să reorienteze lumescul împovărat de griji și de nenumărate suferințe spre atmosfera pașnică și liniștită:

**„Cerul și pământul
În cântec răsună,
Îngeri și oameni
Cântă împreună.
Hristos Se naște,
(...) Îngerii cântă
Magii Îl adoră“**¹².

---

6. Colind.

7. Colind.

8. Colind.

9. Crezul (Simbolul de Credință), art. 2.

10. Colind.

11. Colind.

12. Colind.

Pacea care ne lipsește adesea atât în interiorul nostru, cât și între noi, începe să cuprindă atât spațiul sufletesc, cât și pe cel omenesc-social. Acesta este duhul sărbătorii! **Aceasta este atmosfera firească a înomenirii Domnului, cu scopul îndumnezeirii omului!**

„În fiecare dintre noi (Hristos) Cuvântul ia trup și devine prezență vie, prin conlucrarea, deopotrivă, a harului și a omului interior, preînchipuit desăvârșit în (Maica Domnului), Maria, Maica și Fecioara. Maică întrucât, primind în inima sa deplin Harul îndumnezeitor, a zămislit în pântec rodul dragostei dumnezeiești și a născut în sine, dăruind lumii pe Hristos“¹³.

Dreptmăritori creștini,

frați și surori ai familiei reunite „în Hristos și în Biserică“,

Despre aceste adevăruri sacre care decurg din darul vieții creștinești, revărsat în sufletele și în inimile noastre ne împărtășim din fragedă copilărie și până la bătrânețe. Însă cea mai vie prezență, percepută cu sensibilitățile noastre spirituale, mai ales în ziua cinstirii Nașterii Mântuitorului este prezența vie și personală a Pruncului ceresc în casele, în familiile și în societatea în care trăim și ne mișcăm.

În același timp, evenimentul Nașterii Mântuitorului ni se descoperă ca fapt real și tainic, în același timp, prin mărturii din timpuri imemorabile, dar care fac parte, cu încărcătura lor emoțională, și din timpul nostru.

Ne amintim astăzi, cu toții, de adevărul transmis pe cale orală, prin Tradiție, din generație în generație, spre a confirma înrădăcinarea Mântuitorului în neamul omenesc prin strămoșii după trup ai Maicii Domnului, profeții, dreptii și împărații din Vechiul Testament, și prin faptul că o duminică înaintea sărbătorii Nașterii Domnului este consacrată tocmai genealogiei Sale omenești. În același timp, Fiul lui Dumnezeu, Care devine și Fiu al omului, prin Întruparea din Sfânta Fecioară și de la Duhul Sfânt, vrea să aducă Tatălui, **„pe pământ,**

---

13. Alexandru Mironescu, *Jurnal*, Editura Eikon, Cluj-Napoca, 2014, p. 172.

mai mulți fii¹⁴, asemenea iubitului Său Fiu, plini de generozitatea Sa, plini de jertfelnicia Sa, plini de dorința Sa „*ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină*“ (I Timotei II, 4), pentru a se iubi unii pe alții după măsurile Sale, arătate în toate împrejurările slujirii Sale pentru noi, oamenii.

În aceeași măsură însă, Domnul, arătându-ni-Se ca Prunc și Dumnezeu, dorește să ne împărtășească din bogăția și din sfințenia iubirii Sale, înrădăcinându-ne și pe noi în „rudenia“ cerească a sfinților și a îngerilor, pentru a se evidenția, și mai pronunțat, chipul lui Dumnezeu în noi și a face lucrătoare „**pecetea Darului Duhului Sfânt**“¹⁵ în inimile, în sufletele și în viața fiecăruia dintre noi.

Dar toate aceste realități dumnezeiești și omenești, revărsate în existența noastră creștinească au nevoie și de mărturii mai concrete, din care să înțelegem și să conștientizăm prezența reală a Mântuitorului prin Nașterea Sa cu scopul renașterii și regenerării noastre spirituale.

Una din aceste mărturii este și familia creștină care are în centru, așa precum vedem și în icoana Nașterii Domnului, copilul sau copiii. **Familia întărită, consolidată și rezistentă pentru orice etapă socială în viața noastră este cea creștină.** La darurile omenești, atât de importante, se așează, ca o diademă, multitudinea binecuvântărilor cerești, concretizate în trăiri și slujiri menite a ne uni pe unii cu alții, până la măsurile iubirii și lucrării Preasfintei Treimi din Ceruri, pentru noi pământenii.

Așadar, copiii darul lui Dumnezeu pentru tot omul sunt asemenea stelelor luminoase pe „bolta“ senină a familiei creștine. **De aceea S-a întrupat Domnul într-un copil! Ca să înceapă viața nouă cu partea cea mai disponibilă a primirii darurilor eterne în vremelnicia vieții și să ne pregătească, încă din pruncie, pentru veșnicie!**

---

14. Pr. prof. dr. Dumitru Stăniloae, *Iisus Hristos sau restaurarea omului*, ed. a II-a, Editura Basilica, București, 2013, p. 101.

15. Molitfelnic, *Slujba Sfântului Botez*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2013, p. 48.

Însă darul luminos al familiei, copilul, are trebuință de multă căldură părintească, din care cresc atât însușirile omenești, cât și deprinderile spirituale. În acest sens înțelegem de ce este așa de importantă grija și hrana de la mamă pentru creșterea pruncului. Ea îi împărtășește prin hrana materială și afecțiunea și dragostea ca părți integrante dăruite din viața ei. Tot astfel, pentru creșterea spirituală, pruncul are trebuință de „laptele“ duhovnicesc, primit de la „pieptul“ matern al Bisericii.

De aceea, Hristos Domnul, prin Nașterea Sa, a arătat omenirii „icoana“ omului deplin, trupește și spiritual, într-un copil, pentru a evidenția perpetuarea prezenței Sale în noi până la unirea deplină cu El.

Sfântul Ioan Gură de Aur ne edifică, și mai concret, în acest demers atât de necesar în creșterea și, mai ales, în educația religioasă, sănătoasă și completă a copilului, urmând o pedagogie deodată a experienței omenești și a celei spirituale, bisericești: **„Copilul este străin de invidie, de slava deșartă, de dragostea de întâietate și are mai mare virtute, nevinovăția, curăția, smerenia. Nu e nevoie numai de bărbăție și de pricepere, ci și de această virtute, de smerenie și de nevinovăție. De-am avea cele mai mari virtuți, dacă ne lipsesc virtuțile acestea, mântuirea noastră șchioapătă. Un copil, dacă e ocărât și lovit, nu se supără, nici nu prinde pică; iar dacă este prețuit și iubit, nu se îngâmfă. (...) După părerea mea – arată Sfântul Ioan Gură de Aur – Hristos a pus în mijloc un copil, un copil foarte mic, lipsit de toate patimile cele rele. Un astfel de copil nu-i mândru, nu umblă după slavă, nu-i invidios, nu-i certăreț; este lipsit de toate patimile de acest fel și are multe virtuți: nevinovăția, smerenia; nu-l interesează câștigurile bănești, nu-i lăudăros. Este stăpânul unei înalte filosofii: are aceste virtuți și nu se laudă cu ele. De aceea Domnul l-a dat ca pildă și l-a așezat la mijloc“¹⁶.**

---

16. Sfântul Ioan Gură de Aur, *Omilii la Matei*, Omilia LVIII, II-III, în col. Părinți și Scriitori Bisericești, vol. 23, E.I.B.M.B.O.R., București, 1994, pp. 675-676.

Așa exprimăm în mod concret și înțelegem profunzimea responsabilității față de copiii în familie. Aceasta este tocmai atitudinea binevoitoare atât pentru primirea cu bucurie și cu responsabilitate a darului nașterii de prunci, ca lucrare deodată divină și umană, cât și disponibilitatea de a crește pruncii și a-i educa în duh creștin. Acesta este un dat firesc, integrator, normal, și nu o simplă atitudine pornită dintr-o opțiune personală și conjunctural-socială. **A priva copilul de componenta sacră a educației în familie, apoi în școală, în biserică și în societate înseamnă negarea identității sale religioase moștenite prin fire, prin naștere și prin evidența lucrurilor, din generație în generație.**

Iată cum accentuează acest prea sensibil aspect tot Sfântul Ioan Gură de Aur: „**«Cine va primi un copil ca acesta în numele Meu, pe Mine Mă primește» (Mt. XVIII, 5). Nu veți primi, le spune Hristos, numai mare răsplată dacă veți fi ca niște copii, ci și dacă veți cinsti, pentru Mine, pe alții care se aseamănă cu copiii; vă dau ca răsplată Împărăția Cerurilor pentru cinstea dată acestora. Dar, mai bine spus, le dă o răsplată cu mult mai mare, că Hristos spune: «Pe Mine Mă primește (...).» Hristos numește aici «copil» pe oamenii curați la inimă și smeriți, pe cei neluați în seamă și disprețuiți**“¹⁷.

Preaiubiți frați creștini,

Aceste realități de multe ori pozitive sunt cunoscute și promovate de iubiții slujitori ai Sfintelor Altare, de jertfelnicii părinți în familiile creștine, de devotații dascăli de religie ai Școlii românești și de societatea tot mai liniștită, acolo unde modelele, „îngerii“ neamului, copiii, sunt așteptați, primiți, educați, crescuți și protejați.

Mărturiile copiilor privind binefacerea educației religioase din familie, din școală, la ora de religie, și din biserică, la programul „Hristos împărtășit copiilor“, sunt cele mai convingătoare

---

17. *Ibidem*, p. 676.

argumente pentru consolidarea și îmbunătățirea programelor educaționale. Acest aspect este cel mai semnificativ dar primit și înmulțit responsabil prin familie, Școală și Biserică în societatea românească în ultimii 25 de ani de la obținerea libertății, inclusiv cea religioasă, cu rolul ei ziditor în viața noastră, a tuturor.

Cu toate acestea, sunt și multe aspecte îngrijorătoare în privința statutului copilului în familie, în școală și în societate. Unii părinți nu pot sau nu reușesc să-și crească și să-și educe normal copiii. Migrația, sărăcia, divorțurile, secularizarea, egoismul și necredința conduc la mari eșecuri, suferințe și drame în rândurile copiilor care, adesea, sunt recuperați, parțial, pentru îngrijire, creștere și educare în centre speciale, unele ale comunităților noastre bisericești. **Dar lipsa de afecțiune, căldură sufletească și iubire părintească din familie le înțețosează și privirea, și sentimentele, și perspectiva în viață. În plus, astăzi, așa cum ați fost informați, eforturile mari ale Bisericii, sprijinite de școală și familie, pentru educația religioasă în școli sunt puse sub semnul privirii seculare și al diminuării rolului educațional și formativ al orei de religie în școala românească.**

În acest context, Sfântul Sinod al Bisericii noastre, slujitorii și educatorii creștini, dimpreună cu familiile, cu părinții, cu bunicii și cu toți susținătorii binefacerii educației religioase își unesc eforturile și energiile creatoare și binefăcătoare pentru menținerea tradiției și a statutului orei de religie în școli, ca pe un dat de la Dumnezeu în Biserica și în neamul nostru și ca pe o lucrare absolut firească și utilă în creșterea și desăvârșirea tuturor copiilor.

Așadar, fiind cunoscute toate mărturiile bune ale părinților și copiilor, ale preoților din parohii și ale dascălilor de religie privitoare la programele educaționale creștine, aducem astăzi vie mulțumire și felicităm, în același timp, pe iubiții noștri preoți, care unesc jertfelnic și responsabil slujirea la Sfântul Altar cu educația creștină a copiilor și a tinerilor. Încurajăm mult cadrele didactice care, împreună cu profesorii de religie, arată, în școli, **disponibilitate pentru a crea o**

adevărată „familie“ a iubirii și a creșterii tinerei generații pe baze solide, prin simbioza dintre metodele de instrucție pedagogică și principiile și valorile învățaturii și moralei creștine, urmând frumoasele mărturii ale înaintașilor noștri¹⁸.

De aceea, la Sărbătoarea Nașterii Domnului, am dorit, de această dată, a vă așeza, mai pronunțat, la inimă, aceste mărturii, cu scopul vădit al consolidării iubirii de părinți și a părinților față de copii, privind locul copilului în familie, în școală și în biserică, pentru ca, în satele și în orașele eparhiei noastre, să ne bucurăm împreună!

Să înmulțim, fraților, și mărturiile iubirii față de copii și de tineret în toate familiile, în toate satele și în toate orașele de la Dunărea de Jos! În acest sens oricine primește în casa sa, astăzi, și deschide sufletul său unui copil, pe Hristos Copilul de la Betleem, născut din Preasfânta Născătoare de Dumnezeu primește!

Să vă rămână în inimi bucuria și ecoul armoniilor îngerești ale colindelor cântate de copii! Să rămână Mântuitorul în noi toți viu și lucrător în viața de familie, în școli, în societate și în proiectele de mai binele sufletesc și social pentru noi toți, creștinii români de acasă și de pretutindeni din lume, ca într-o unică și nouă familie!

Să nu-i uităm pe buncii copiilor, pe bolnavi, pe săraci și nevoiași și pe deținuții din penitenciare!

La toți, sănătate! Tuturor pace sfântă și alese bucurii din faptele smereniei creștine, cu prilejul sărbătorilor Nașterii Domnului, Bobotezei și Anului Nou!

La mulți ani!

Al vostru de tot binele doritor
și către Hristos Domnul rugător,

† Casian,
Arhiepiscopul Dunării de Jos

---

18. Dr. Antim Angelescu, *Psihologia religioasă a copilului și a adolescentului, cu aplicații în învățământul religios*, ed. a II-a, Editura Arhiepiscopiei Dunării de Jos, Galați, 2013; Vasile Băncilă, *Inițierea religioasă a copilului*, Editura Istros, Brăila, 1994, și ed. a II-a Editura Anastasia, București, 1996.